

Uppsala University Coin Cabinet
Working Papers

17

Hendrik Mäkeler

Accessionspolicy för Uppsala universitets myntkabinett

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala 2015

Edited by Hendrik Mäkeler

This text may be downloaded for personal research purposes only.
Any additional reproduction for other ends, whether in hard copy or electronically,
requires the approbation of the author(s) and the Uppsala University Coin Cabinet.

urn:nbn:se:uu:diva-268992

© 2015 by Hendrik Mäkeler

Uppsala University Coin Cabinet

Box 256, SE – 751 05 Uppsala

Sweden

www.myntkabinettet.uu.se

www.myntkabinettet.uu.se/workingpapers/

INNEHÅLL

Kort om Uppsala universitets myntkabinett.....	4
Donationer	5
Depositioner	6
Inköp	7

KORT OM UPPSALA UNIVERSITETS MYNTKABINETT

Uppsala universitets myntkabinett samlar och arkiverar objekt som vittnar om världens alla penningssystem, från myntningens uppkomst under 600-talet före Kristus fram till dagens digitala valutor. Våra samlingar omfattar idag drygt 40 000 föremål.

Det finns endast ett knappt dussin universitetsmyntkabinett i världen, och Uppsala universitets myntkabinett är ett av dem. Verksamheten är i första hand inriktad på att stödja forskning och utbildning vid Uppsala universitet, men forskningens senaste rön presenteras även för den allmänna publiken i samband med guidade visningar som hålls under det publika öppethållandet.

Den aktuella utställningen i Uppsala universitets myntkabinett tillkom under 2007 och 2008. Den möjliggjordes med hjälp av ett generöst bidrag från Sparbanksstiftelsen Upland. I utställningen visas ett urval om runt 400 objekt. Teman är Uppsala universitets historia, Sveriges historia och Upplands historia. Mer information finns i vårt Workingpaper "Om utställningen i Uppsala universitets myntkabinett".

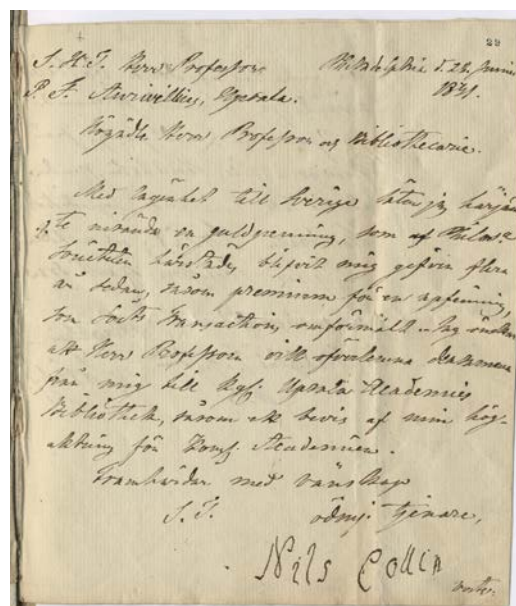

Utställningen i Uppsala universitets myntkabinett. Foto: Stewen Quigley.

DONATIONER

Merparten av Uppsala universitets myntkabinetts samlingar härrör från donationer. Vi värderar minnet efter våra donatorer och är stolta över att få bevara och dokumentera deras (samlar-)gärning.

Donationer utan förbehåll till Uppsala universitets myntkabinett är därför alltid varmt välkomna. Vi är intresserade av mynt, medaljer, polletter och sedlar samt andra betalningsmedel som saknas i vår samling. Vi undanber oss dock att ta emot föremål som redan finns i samlingen. Undantag från detta förekommer när det handlar om synnerligen intressanta provenienser, exempelvis viktigare medaljer som har tagits emot av Uppsala universitets anställda, eller objekt som är i betydligt bättre skick än de befintliga exemplaren.

Ett av många exempel på framstående donationer till Uppsala universitets myntkabinett är den äldsta bevarade amerikanska vetenskapsmedaljen som år 1795 togs emot av Uppsalaalumni Nils Collin för sin uppfinning av en "speedy elevator". Collin har själv beskrivit sin uppfinning i *Transactions of the American Philosophical Society*, se <http://www.jstor.org/stable/1005127>. Medaljen finns med i Myntkabinettets utställning, donationsbrevet bevaras av Uppsala universitetsbiblioteks handskriftsavdelning (Nordin 1203, fol. 29r). Av brevet från år 1831 framgår att Collin skänkte medaljen "såsom ett bevis af min högaktning för Kongl[iga] Akademien", dvs för Uppsala universitet. Foto: Gabriel Hildebrand samt Uppsala universitetsbibliotek.

DEPOSITIONER

Uppsala universitets myntkabinett tar inte emot depositioner.

En del av utställningen i Uppsala universitets myntkabinett ägnas åt dess viktigaste donatorer. I bilden syns till vänster en byst av kronprinsessan Lovisa Ulrika. År 1750 skänkte hon 1 670 framförallt romerska mynt till universitetet. Det handlade om dupletter från greve Carl Gustaf Tessins samling. Porträttet i mitten visar universitetskanslern Carl Didric Ehrenpreus. Under 1700-talet ägde han den största privata myntsamlingen i landet. År 1752 såldes den för 12 000 daler silvermynt till Uppsala universitet. Till höger står Ehrenpreus myntskåp, sannolikt formgivet av Carl Hårleman och tillverkat av Olof Martin. Foto: Mikael Wallerstedt.

INKÖP

Uppsala universitets myntkabinett har ett begränsat anslag för inköp av numismatiska objekt. Anslaget används enligt följande prioriteringsordning (för förutsättningarna för inköp, se nedan):

- 1) *Inköpsförslag från institutionerna vid Uppsala universitet.* Institutioner och forskare uppmuntras att inkomma med inköpsförslag som relaterar till deras undervisning och forskning. Objekt som saknas i Uppsala universitets myntkabinetts samling och bedöms vara av stort värde i universitetets undervisnings- och forskningsverksamhet prioriteras för inköp.
- 2) *Objekt som relaterar till Uppsala universitets och den akademiska forskningens historia.* Som ett av världens fåtaliga universitetsmyntkabinett lägger Uppsala universitets myntkabinett stor vikt på att dokumentera Uppsala universitets och den akademiska forskningens historia. Således är motsvarande objekt den andra prioriteringen i Myntkabinettets samlande.
- 3) *Objekt från Svealand, i synnerhet Uppland, samt Gotland.* Uppsala universitets myntkabinett används i Uppsala universitets besöksverksamhet för att välkomna gäster från hela världen. På liten yta presenteras då landets och regionens historia. Sedan sammangåendet med Högskolan på Gotland har även den gotländska historien blivit ett prioriterat samlingsområde. Accession sker i dialog med berörda läns museer.
- 4) *Objekt som är av stor historisk betydelse.* Förutom de nämnda tre kategorierna är det även nödvändigt att kunna komplettera samlingen på Uppsala universitets myntkabinett med föremål av stor historisk betydelse. Vi försöker även komplettera med objekt som är viktiga i sammanhang med Uppsala universitets andra museer och kulturarvssamlingar.

Flera förutsättningar sätter ramen för inköpsverksamheten:

- 1) Tillräckliga medel måste vara tillgängliga för inköp.
- 2) Säljaren måste efterleva den Code of ethics som tagits fram av International Association of Professional Numismatists (se <http://www.iapn-coins.org>). Det innebär bland annat att säljaren på ett vetenskapligt pålitligt sätt ska kunna garantera äktheten av objektet.
- 3) Objektets proveniens måste vara känd.
- 4) Objektets pris måste ligga på en rimlig nivå, även i ett långsiktigt perspektiv.
- 5) Accession sker i dialog med Kungliga Myntkabinettet i Stockholm.

DEACCESSION

Någon avyttring eller gallring av Uppsala universitets myntkabinets samlingar förekommer inte.

Anledningarna därtill är många. Flera av dem framgår av redan tidigare omnämnda policys:

- 1) Respekten för Myntkabinettets donatorer förbjuder att gallra eller avyttra deras donationer.
- 2) Myntkabinettets policys för donationer och inköp säkerställer att samlingen inte belamras med dupletter som kunde vara meningsfulla att avyttra eller gallra.
- 3) Myntkabinettets samlingar har ett högt idéhistoriskt värde såsom vittnesmål över Uppsala universitets forskning, undervisning och samlande.
- 4) Vid avyttring översetts föremålets idéhistoriska värde inte i ett ekonomiskt värde. Ingen köpare värderar universitetets samlingsgärning lika högt som universitetet självt.
- 5) Återanskaffningskostnaden för eventuellt sålda föremål är i allmänhet betydligt mycket högre än inkomsten från försäljningen. Att sälja delar av Uppsala universitets samlingar skulle således innebära ett slöseri med offentliga medel.